

Avsnitt 3

Hav och
marina
resurser

Utfiskning innebär att det fångas för mycket fisk så att fisken fiskas upp snabbare än den förökar sig, varpå den tar slut.

Havs försurning innebär att haven blir surare och det beror på att när koldioxid löses i vatten bildar den kolsyra eftersom koldioxidhalten i atmosfären ökar. Kolsyra är en svag syra som gradvis gör haven surare.

Biodiversitet är mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

Intressekonflikt uppstår när personer eller aktörer har olika intressen som inte samtidigt kan uppfyllas eller tillgodoses.

Växthuseffekten är den uppvärmning av jordytan som skapas av jordens atmosfär. Genom ökade utsläpp av gaser som koldioxid och metan i atmosfären har växthuseffekten ökat, vilket resulterat i en uppvärmning av jordklotet.

Förförståelse – fundera tillsammans

1. Vad använder du som kommer från havet? Tänk gärna på saker i din vardag. Är det saker du äter? Vilka i så fall?
2. Vilka aktiviteter gör du, eller skulle du vilja göra, vid eller i havet?
3. På vilka sätt är havet viktigt för dig?

Efter tittande – arbeta tillsammans

I programmet ges exempel på resurser havet ger oss.

- Ge fem exempel på resurser, varor eller saker från havet som ni skulle ha svårt att klara er utan. Diskutera om ni skulle kunna ersätta dessa varor med något annat. Vad i så fall?

I programmet pratar de medverkande om olika hot mot havet. Läs på om Östersjön och försök att besvara frågorna:

1. Hur mår Östersjön?
2. Vilka arter är hotade i Östersjön?
3. Vad beror övergödningen av Östersjön på?
4. Vilka fiskar från Östersjön ska vi inte äta så ofta och varför?
5. Om du var en läkare och Östersjön var din patient – vad skulle du rekommendera patienten för att bli frisk?

Fördjupningsuppgift 1

Arbeta med en kamrat.

Leta efter platser i världen där det finns en konflikt för att det fiskas för mycket. Det kan till exempel handla om överfiske – att man tar upp så mycket fisk så att fisken inte hinner föröka sig. Då blir fiskarna både färre och mindre i storlek.

Vilka argument använder de som vill fiska mycket och vilka argument använder de som vill fiska i mindre skala? Försök att hitta minst tre argument för varje sida och diskutera vilka ni tycker är de båda sidornas bästa argument.

Berätta vilket hav eller område det handlar om för klassen när ni presenterar de olika sidornas argument.

Fördjupningsuppgift 2

Läraren delar in eleverna i fem arbetsgrupper.

- *Fyra grupper får i uppgift att agera olika rolldeltagare. Se listan nedan. I respektive roll prövas perspektivet.*
- *Den femte gruppen agerar domare.*

De personer, företag och organisationer som hittas i listan har alla olika perspektiv och intressen för hur fiske ska bedrivas. Vad kan till exempel en person som försörjer sig på fisket tycka i den här frågan?

1. Fundera och diskutera: Vad har er tilldelade roll för åsikt?
 2. Presentera era argument. Motivera varför just er roll tycker att fisket ska bedrivas på ett visst sätt.
 3. Domarnas uppgift är att bestämma på vilket sätt fisket ska bedrivas. De motiverar sitt beslut med de argument som de uppfattat som starkast.
- En **miljöorganisation** som jobbar för att bevara djur och natur.
 - Ett **fiskeriföretag** som fiskar upp och säljer fisk i hela världen.
 - **Politiker** som tycker att det är viktigt att fisket ger arbetstillfällen.
 - En fattig **person** som behöver fiska för att få mat för dagen.
 - **Domare**

Upphovsrätten till innehållet i den här lärarhandledningen tillkommer UR, om inte något annat särskilt anges. Lärarhandledningen får fritt kopieras, distribueras digitalt och visas i undervisningssammanhang. När lärarhandledningen eller delar av innehållet används på olika sätt ska den ideella upphovsrätten iaktas.

Det här betyder att du som lärare i din undervisning bland annat får kopiera upp så många kopior du behöver av hela eller delar av lärarhandledningen och dela ut till elever, tillhandahålla den digitalt till eleverna i en elevportal eller liknande, eller visa i en Powerpointpresentation. Viktigt att tänka på när du använder lärarhandledningen, på olika sätt, är att det alltid ska gå att se vem eller vilka som har upphovsrätten. Om lärarhandledningen kopieras upp i sin helhet så framgår det redan, men om det är så att du väljer att bara använda någon del behöver du skriva i anslutning till det du använder vem eller vilka det är (UR och/eller annat namn, som framgår i lärarhandledningen).